

25. Historické knihovní fondy

A. Název oblasti	
<i>Název oblasti</i>	Historické knihovní fondy
<i>Charakteristika oblasti</i>	Výzkum historických knihovních dokumentů spočívá převážně na sbírkách uložených v Knihovně Národního muzea s nezbytnými komparativními výzkumy v jiných knihovních a archivních institucích. Bude reprezentovat výjimečnou šíři a bohatost tohoto druhu paměti, která umožňuje použít metodicky široké spektrum výzkumných přístupů, analýz a interpretací. Vychází z otázek a problematik současné knihovnědy, historie a lingvistiky, jež svými výsledky doplní poznatky v některých dílčích zaměřeních. Výzkum je tematicky rozložen do několika segmentů vymezených druhově (rukopisy, staré tisky, kramářské tisky, druhově heterogenní celky zámeckých knihoven, periodický tisk) a tematicky (analýza soukromé cestopisné literatury, právních rukopisů, legendistických rukopisů, kramářských tisků, provenienčních knihovních celků, knižních ilustrací a vazeb, periodického tisku). Spojení tohoto druhového a tematického přístupu přinese další prohloubení znalostí o fondech Knihovny Národního muzea a přispěje k obecnému poznání v daných vědeckých oborech.

B. Dílčí cíl/e koncepce pro danou oblast a kontrolovatelné cíle pro jednotlivé roky	
<i>Dílčí cíl/e</i>	Prozkoumat geografický inspirační okruh tiskáren kramářských tisků od 17. do počátku 20. století a vysledovat šíření místně lokalizovaných textů.
<i>Kontrolovatelné cíle</i>	2019 25.I.a – Bude vytvořena autoritní databáze geografických názvů obsažených ve zpravodajských kramářských tiscích, která umožní analýzu geografických dat z již existující výběrové databáze kramářských tisků Knihovny Národního muzea a jejich následnou prezentaci na mapě.
	2020 25.I.b – Bude vytvořena mapa geografických vztahů tiskáren kramářských tisků zpravodajského charakteru ze sbírek Knihovny Národního muzea a míst událostí uvedených v tiscích.
	2021 25.I.c – Budou vyhodnoceny výsledky předcházejícího výzkumu z let 2019–2021 a zpracovány závěry na základě analýzy shromážděného materiálu.
	2022 25.I.d – Bude vytvořena mapa geografických vztahů tiskáren poutních písní s konkrétními poutními místy na základě rešerše a zpracování kramářských tisků ze 17. – 20. století uložených ve sbírkách Knihovny Národního muzea.
	2023 25.I.e – Budou vyhodnoceny výsledky výzkumu z let 2022–2023 vyplývající ze zpracování geografických vztahů tiskáren poutních tisků a poutních míst na základě vytvořené mapové aplikace. Budou porovnány výsledky výzkumu obou tematických celků (zpravodajských a poutních tisků).
<i>Dílčí cíl/e</i>	Provést komplexní analýzu proveniencí v knihovně Bohuslava Duška.
<i>Kontrolovatelné cíle</i>	2019 25.II.a – Bude vědecky zpracována provenience v knihovně Bohuslava Duška s důrazem na část knihovního fondu uloženou v oddělení rukopisů a starých tisků Knihovny Národního muzea.
	2020
	2021
	2022

	2023	
Dílčí cíl/e	Provést komplexní průzkum historie a obsahové charakteristiky zámecké knihovny Nové Syrovice.	
Kontrolovatelné cíle	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	25.III.a – Na základě provenienčního průzkumu bude popsán přínos jednotlivých členů rodu Nimptsch a jejich následovníků Stubenberg-Nimptsch k budování knihovního fondu, dále bude zjištěno, zda knihovna obsahuje součásti jiných fondů. K charakteristice obsahu knihovny bude využit historický katalog knihovny i její moderní zpracování.
Dílčí cíl/e	Provést analýzu a zhodnotit ilustrace v knižní produkci Jiřího Melantricha z Aventýnu se zaměřením na ilustrace biblické a botanické.	
Kontrolovatelné cíle	2019	25.IV.a – Bude zpracována komplexní analýza biblických ilustrací v tiscích Jiřího Melantricha (především Bible 1549 a 1570).
	2020	
	2021	25.IV.b – Na základě výzkumu z let 2020–2021 bude dokončeno zpracování botanických ilustrací v tiscích Jiřího Melantricha (především Mattioliho Herbáře z let 1562 a 1563).
	2022	
	2023	
Dílčí cíl/e	Vědecky zpracovat a synteticky interpretovat dějiny novinářství v českých zemích v letech 1848–1914 a vybrané texty Ferdinanda Peroutky.	
Kontrolovatelné cíle	2019	25.V.a – Bude dokončeno kritické zpracování textu Ferdinanda Peroutky „Jací jsme“ pro edici s úvodní studií zaměřenou na Peroutkovo působení v politické publicistice v letech 1848–1939. Bude dokončeno ediční zpracování novinářských textů Ferdinanda Peroutky publikovaných v letech 1913–1924, texty budou opatřeny příslušným poznámkovým aparátem, rejstříky a úvodní autorskou studií.
	2020	
	2021	25.V.b – Bude dokončeno zpracování tezí k dějinám českého novinářství období od 17. století do roku 1914.
	2022	
	2023	25.B.c – Na základě výzkumu probíhajícího v letech 2020–2023 budou zpracovány dějiny novinářství v českých zemích v letech 1848–1914.
Dílčí cíl/e	Na základě komplexní vědecké analýzy dochovaných rukopisů Druhé staroslověnské legendy o sv. Václavu a její latinské předlohy Gumpoldovy legendy vypracovat kritickou edici textů, překlad a především analýzu překladové techniky z latiny do staroslověnštiny.	

Kontrolovatelné cíle	2019	
	2020	
	2021	
	2022	
	2023	25.VI.a – Na základě průzkumu probíhajícího v letech 2019–2023 bude zpracována kritická edice a překlad Druhé staroslověnské legendy o sv. Václavu a její latinské předlohy, Gumpoldovy legendy. Bude provedena komplexní jazyková analýza překladové techniky z latiny do staroslověnštiny a shrnuty a zhodnoceny dochované rukopisy obsahující výše uvedené legendistické texty.
Dílčí cíle	Provést zhodnocení podílu a významu slovanských fondů v oddělení základní knihovny Knihovny Národního muzea se zaměřením na fondy kroatik.	
Kontrolovatelné cíle	2019	
	2020	25.VII.a – Na základě výzkumu probíhajícího v letech 2019–2020 bude zhodnocen význam slovanských fondů uložených v Knihovně Národního muzea se zaměřením na fondy obsahující kroatika uložená v oddělení základní knihovny. Fond bude analyzován na základě průzkumu přírůstkových knih a dostupných digitálních zdrojů věnujících se akvizici slovanských fondů se zaměřením na kroatika v 19. století.
	2021	
	2022	
	2023	
Dílčí cíle	Vypracovat kodikologickou, jazykovou, historickou a uměnovědnou analýzu cestovního deníku Jindřicha Hýzrleho z Chodů, významného novověkého rukopisu uloženého ve sbírkách oddělení rukopisů a starých tisků Knihovny Národního muzea.	
Kontrolovatelné cíle	2019	
	2020	
	2021	25.VIII.a – Na základě výzkumu probíhajícího v letech 2019–2021 bude vypracována jazyková, historická, uměnovědná a kodikologická analýza rukopisu Jindřicha Hýzrleho z Chodů a připravena kritická edice rukopisu doplněná o překlad textu a faksimile.
	2022	
	2023	
Dílčí cíle	Realizovat komplexní restaurátorský průzkum knižních vazeb z Knihovny Národního muzea. Zpracovat vědeckou analýzu typologických znaků, vazební struktury, provenienčních znaků a poškození rukopisů a knižních celků ze zámeckých knihoven a knihoven osobností. Výzkumnou činnost propojit s návrhy inovativních řešení, podrobnou fotografickou dokumentací a získané údaje strukturovat pro databázové zpracování.	

Kontrolovatelné cíle	2019	
	2020	
	2021	
	2022	25.IX.a – Výstupy z výzkumu knižních vazeb z let 2019–2022 budou komplexně vyhodnoceny a zmapována bude struktura fondu z hlediska typologie a stáří vazeb. Na základě definice poškození knih a jejich příčin bude navržena strategie pro dlouhodobou ochranu fondu a ošetření nejvíce poškozených svazků.
	2023	25.IX.b - Z knihovědného pohledu bude podrobně analyzován vybraný soubor historických vazeb. Specifické provenienční znaky knižních artefaktů a způsoby jejich používání budou zasazeny do širšího historického kontextu.
Dílčí cíle	Vědecky prozkoumat a zhodnotit právní rukopisy týkající se českého zemského práva a sněmovnictví v 16. století se zřetelem na jeho proměny zachycené v rukopisech předcházejících jeho následným tištěným kodifikacím.	
Kontrolovatelné cíle	2019	
	2020	
	2021	
	2022	25.X.a – Na základě průzkumu probíhajícího v letech 2019–2021 budou vyhodnoceny poznatky z vybraných právních rukopisů týkající se proměn zemského práva v Čechách v 16. století s důrazem na v rukopisech zachycené změny, ke kterým v něm docházelo v obdobích mezi jeho tištěnými kodifikacemi.
	2023	